

## OPLEIDING

**H**andbal

**S**cheidsrechter

**A** - 1



**Spelregel - werkboek**



## Spelregels 1 augustus 2005

• Regel 1	Het speeloppervlak	3
• Regel 2	De speeltijd, het eindsignaal, de time-out	4
• Regel 3	De bal	5
• Regel 4	Het team, het wisselen, de kleding	5
• Regel 5	De doelverdediger	6
• Regel 6	Het doelgebied	6
• Regel 7	Het spelen van de bal, passief spel	7
• Regel 8	Handelen in strijd met de regels, overtredingen	8
• Regel 9	Het maken van een doelpunt	9
• Regel 10	De beginworp	9
• Regel 11	De inworp	10
• Regel 12	De uitworp	10
• Regel 13	De vrije worp	11
• Regel 14	De 7-meterworp	12
• Regel 15	Algemene aanwijzingen voor de uitvoering van worpen	13
• Regel 16	De straffen	14
	De extra ( tijd ) straffen	16
• Regel 17	De scheidsrechter	17
	De scheidsrechter gebaren	18
• Regel 18	De secretaris en tijdwaarnemer	20
	Toelichting op de spelregels	20
	Wisselruimtereglement	23
	Loopwegen van een scheidsrechter	24
	Wedstrijdtafel formulier	25
	Wedstrijdformulier	26
	Scheidsrechters rapport	27

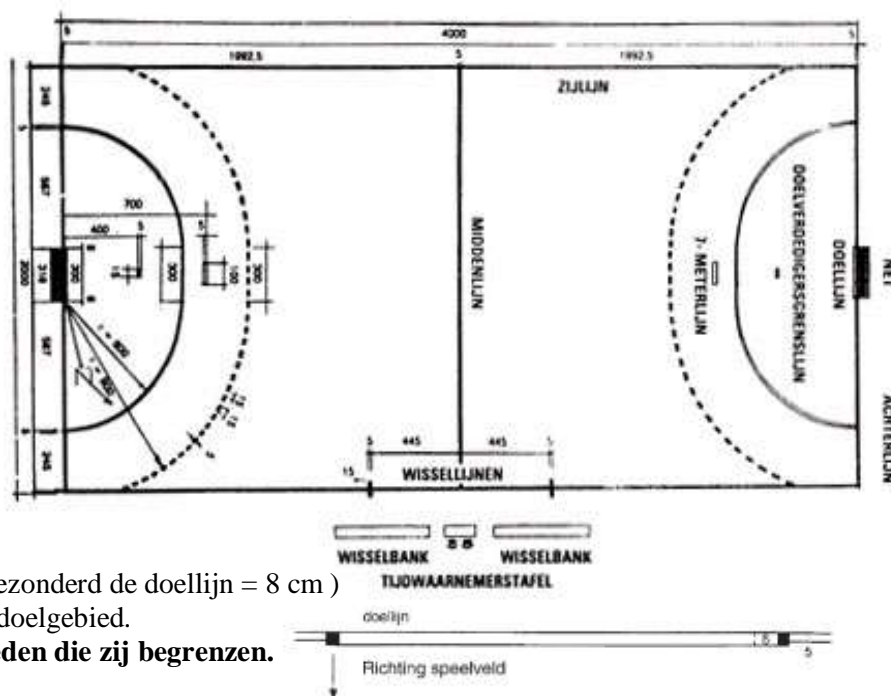
## regel 1 : HET SPEELOPPERVLAK

### • Afmetingen :

- Veld 20 x 40 meter
- Doel 2 x 3 meter ( binnenmaat )
- Paal en lat zijn 8 x 8 cm

### • Lijnbenamingen :

- Zijlijn
- Achterlijn
- Doellijn
- Middenlijn
- Vrijeworplijn
- Doelgebiedlijn
- Wissellijn
- 7 – meterlijn
- Doelverdedigergrenslijn



Alle lijnen zijn 5 cm breed ( uitgezonderd de doellijn = 8 cm )

De doellijn ligt voor 3 cm in het doelgebied.

**Alle lijnen behoren tot de gebieden die zij begrenzen.**

### • Doelgebied :

- Bestaat uit 2 kwartcirkels en een rechthoek, 6 meter gerekend vanaf de achterzijde doelpaal.
- De lijn die dit gebied begrensd noemen we doelgebiedlijn, en behoort tot het doelgebied.

### • Vrijeworpg gebied :

- Bestaat uit een onderbroken lijn.
- Die evenwijdig aan de doelgebiedlijn loopt, op 3 meter hiervan.
- De lijn die dit gebied begrensd noemen we vrijeworplijn, en behoort tot het vrijeworpg gebied.

### • 7 - meterlijn :

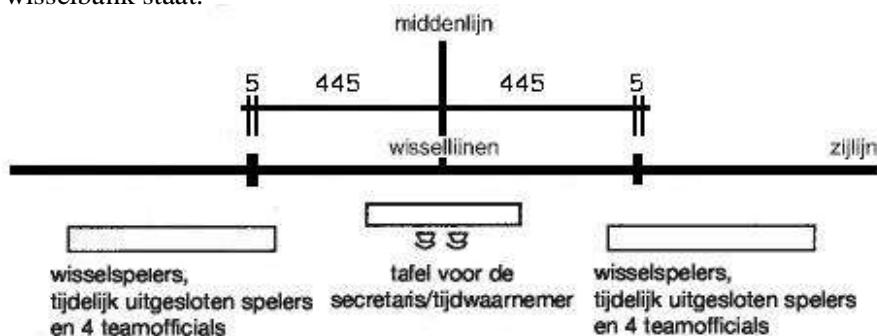
- Deze lijn is 1 meter lang en loopt evenwijdig aan de doellijn
- De lijn ligt op 7 meter van de achterzijde van de doellijn ( inclusief de lijn zelf )
- In het vrijeworpg gebied, van achter deze lijn moet de 7 – meter worp worden uitgevoerd.

### • Doelverdedigergrenslijn :

- De lijn is 15 lang en ligt op 4 meter van de achterzijde van de doellijn.
- De doelverdediger mag deze lijn tijdens een 7 – meter worp niet eerder overschrijden tot dat de bal de hand van de werper heeft verlaten.

### • Wissellijn :

- Deze lijn is een onderdeel van de zijlijn. ( wisselzone genoemd )
- 4,5 meter aan beide zijde van de middenlijn ( inclusief markeringslijn van 5 x 15 cm )
- Het wisselen van speelgerechtigde spelers dient aan die zijde van de middenlijn plaats te vinden waar hun eigen wisselbank staat.



## regel 2 : **DE SPEELTIJD – TEAMTIME-OUT**

### • Speeltijd :

- Senioren en Junioren A spelen      2 x 30 minuten en 10 minuten pauze
  - Junioren B spelen                      2 x 25 minuten en 10 minuten pauze
  - C en D jeugd spelen                    2 x 20 minuten en 10 minuten pauze
  - Mini's spelen in principe            2 x 15 minuten en 10 minuten pauze
- ( op afdelingsniveau kan worden afgeweken van de 10 minuten pauze tijd )

De speeltijd begint met het fluitsignaal van de scheidsrechter, en eindigt bij het automatisch eindsignaal van de elektronische klok of met het fluitsignaal van de tijdwaarnemer.

Indien het rust of eindsignaal te vroeg wordt gegeven door de tijdwaarnemer of scheidsrechter zelf !!!

Dient het spel als volgt hervat te worden : - **uitworp**, als de bal in het bezit is van één der doelverdedigers.  
 - **Vrije worp**, voor het team dat in balbezit was voor fluitsignaal.  
 - **Overeenkomstige worp**, laatste beslissing scheidsrechter.

Is er in de eerste helft te lang gespeeld, dan wordt de tweede helft met de teveel gespeelde tijd ingekort. Is de totaal gespeelde tijd gedurende de gehele wedstrijd meer geweest dan de reglementair vastgestelde speeltijd, dan dient getracht te worden na te gaan wat de stand was bij het verstrijken van de reglementaire speeltijd. Hiervan dient de scheidsrechter dan melding te maken op de achterzijde van het wedstrijdformulier.

Wordt een vrije worp of 7-meterworp toegekend voor het rust of eindsignaal ( of gelijktijdig met het signaal ) Dan dient deze worp uitgevoerd te worden en het directe resultaat van deze worp worden afgewacht.

### **De scheidsrechter blijft altijd verantwoordelijk voor de tijdmeting !!!**

#### • **Time-out** is verplicht bij :

- Een diskwalificatie
- Een definitieve uitsluiting
- Fluitsignaal van secretaris / tijdwaarnemer
- Noodzakelijk overleg                      ( met wedstrijdtafel of koppelgenoot )
- Wisselfout of teveel aan spelers op het speelveld
- Tijdelijke uitsluiting                      ( geldt niet voor afdelingswedstrijden )
- Teamtime-out                                ( geldt niet voor afdelingswedstrijden )

#### • **Time-out** kan in principe bij :

- Een 7-meterworp                            ( als het een vertragend karakter heeft voor de uitvoering )
- Vermoedelijke blessure
- Duidelijk waarneembaar vertragend spel    ( bv bij de uitvoering van worpen )
- Invloed van buitenaf                      ( stroomstoring, toeschouwers op het veld, dweilen....)

#### • **Teamtime-out** : ( geldt niet voor afdelingswedstrijden )

Elk team heeft recht op één teamtime-out van één minuut per speelhelft van de reguliere speeltijd.

Als zij op het moment van aanvragen van de teamtime-out in balbezit zijn.

Een teamofficial van het aanvragende team dient dan een groene kaart 15 x 20 cm voorzien van een **T** aan de tijdwaarnemer te overhandigen. De tijdwaarnemer onderbreekt dan het spel met een fluitsignaal en gebaar 16, en wijst dan met gestrekte hand naar het aanvragende team. De tijdwaarnemer start een extra klok voor de tijdwaarneming van de teamtime-out. Het spel wordt hervat overeenkomstig de worp voor de teamtime-out. Als het team niet of niet meer in balbezit is bij de aanvraag van de teamtime-out dan zal de kaart worden terug gegeven aan het team.

**Een overtreding van de regels tijdens een teamtime-out  
worden bestraft volgens de geldende regels !!!**

## regel 3 : DE BAL

- **Buitenbal :**
  - Leer of kunststof
  - Niet glanzend of glad
  - Rond en heel
  - Mag uit meerdere kleuren bestaan



voor de wedstrijd tossen : bal of speelheft

Bij iedere wedstrijd dienen meerdere goedgekeurde ballen aanwezig zijn, te verzorgen door het thuisspelende team. De scheidsrechter keurt deze en wijst dan een wedstrijd en reserve bal aan welke bij de secretaris komt te liggen.

Tijdens de wedstrijd mag de bal slechts in uiterste noodzaak worden vervangen ( bv bal lek, bal zoek, vol hars )

- **Afmetingen en gewichten :**
  - Herensenioren en heren A jeugd  
**MAAT 3 58 – 60 cm omtrek 425 – 475 gram**
  - Damessenioren, dames A-jeugd en B-jeugd en heren B-jeugd en C-jeugd  
**MAAT 2 54 – 56 cm omtrek 325 – 375 gram**
  - Dames C-jeugd en dames en heren D-jeugd  
**MAAT 1 50 – 52 cm omtrek 290 – 330 gram**
  - Mini's en welpen  
**MAAT 0 48 cm omtrek 290 gram minimaal**



## regel 4 : HET TEAM – WISSELEN - KLEDING

- **Een team bestaat uit :**
  - Max 14 speelgerechtigde spelers
  - Max 4 officials  
( incl. 1 teamverantwoordelijke )
- **In de wisselruimte :**
  - De wisselerspelers
  - De tijdelijk uitgesloten speler
  - De officials  
( mits vermeld op het wedstrijdformulier )
  - Pupil van de week ( niet officieel )  
Is een stukje handbal promoting



- **Wedstrijd begin :** er moeten minstens vijf spelers op het speeloppervlak aanwezig zijn, waarbij een doelverdediger. Tot het einde van de wedstrijd mag het team worden aangevuld. Een speler is speelgerechtigd wanneer hij of zij bij het begin van de wedstrijd aanwezig is en op het wedstrijdformulier vermeld staat. Later komende spelers melden zich bij de secretaris en laten zich bij schrijven op het wedstrijdformulier.
- **Het wisselen :** dient te geschieden in de wisselzone, een speler mag pas het veld betreden als de andere speler het veld heeft verlaten. Tijdelijk uitgesloten spelers mogen op een teken van de scheidsrechter of secretaris weer het veld betreden. Foutief wisselen wordt bestraft met een tijdelijke uitsluiting en een vrije worp voor het andere team.
- **De officials :** mogen tijdens de wedstrijd niet worden gewisseld wel aangevuld tot max. 4
- **Team Verantwoordelijke :** is zelf of een door hem aangewezen persoon bij de toss aanwezig.
- **Kleding :** spelers dragen een zelfde tenue afwijkend van de tegenstander. Doelverdedigers dragen een afwijkend tenue van de spelers en doelverdedigers tegenstander, echter de doelverdediger van het zelfde team dragen de zelfde kleur.

## regel 5 : DE DOELVERDEDIGER

Iedere op het wedstrijdformulier vermelde en speelgerechtigde speler mag als doelverdediger optreden, mits voorzien van een duidelijk afwijkend tenue. Spelers behouden het zelfde rugnummer waaronder ze vermeld staan op het wedstrijdformulier. Alle spelers die als doelverdediger aan het spel deelnemen, dienen één zelfde afwijkend tenue te dragen.

Het wisselen van de doelverdediger dient te geschieden in de wisselruimte van het eigen team.

### • HET IS DE DOELVERDEDIGER TOEGESTAAN :

- De bal in het doelgebied bij het afweren aan te raken met het hele lichaam.
- Zich onbepaald te bewegen in het doelgebied.  
( hij mag echter de uitworp niet onnodig vertragen )
- Het doelgebied zonder bal te verlaten en mee te spelen op het speelveld.  
( uiteraard gelden dan de spelregels als veldspeler )
- Na het afweren van de bal het doelgebied te verlaten met **een niet onder controle gebrachte bal** en op het speelveld verder te spelen.

Indien de doelverdediger het speelveld met een deel van het lichaam aanraakt, dan wordt beschouwd als het doelgebied te hebben verlaten! Hij mag dan alleen terug in het doelgebied als hij **niet in het bezit** van de bal is!!!

### • HET IS DE DOELVERDEDIGER NIET TOEGESTAAN :

- Bij het afweren van de bal een tegenstander in gevaar brengen.
- Een onder controle gebrachte bal opzettelijk over de achterlijn spelen
- Het doelgebied met **een onder controle** gebrachte bal te verlaten.
- Buiten het doelgebied de bal aanraken, na een uitworp alvorens een andere speler de bal heeft aangeraakt
- Een buiten het doelgebied rollende of liggende bal, aan te raken als hijzelf nog binnen het doelgebied is.
- Een buiten het doelgebied rollende of liggende bal, binnen het doelgebied te halen.
- Met de bal vanuit het speelveld terug te gaan in het doelgebied.
- De in de richting van het speelveld bewegende bal met voet of onderbeen te raken.
- Bij een 7-meter worp de doelverdedigergrenslijn te overschrijden.

Regel 12 ( de uitworp ) is specifiek van belang voor de doelverdediger.

## regel 6 : HET DOELGEBIED

Het doelgebied is een vlak, begrensd door achterlijn/doellijn en doelgebiedlijn.

De hier genoemde lijnen behoren tot het doelgebied.

De straal van de kwart cirkel is 6 meter van uit de achterkant van de doelpaal gemeten.

De lijn die de beide kwart cirkels verbindt ligt op 6 meter evenwijdig aan de doellijn.

**Alleen de doelverdediger** mag zich in het eigen doelgebied bevinden.

- **Doelgebied betreden door aanvaller**  
Met bal dan uitworp vanuit het doelgebied.  
Zonder bal en hierdoor voordeel behalen  
( vrije worp tegen aanvallende team )  
Het niet nadelig betreden wordt niet bestraft.
- **Doelgebied betreden door verdediger**  
Met bal dan vrije worp voor aanvaller  
Zonder bal en hierdoor voordeel behalen  
( 7-meter worp tegen voor cirkel verdedigen )  
Het betreden na correct afweren wordt niet bestraft.  
Opzettelijk terug spelen van de bal



**Bal in het doel** = doelpunt  
**Bal gestopt of blijft liggen** = vrije worp  
**Bal gaat naast het doel** = inworp vanuit de hoek

## regel 7 : **HET SPELEN VAN DE BAL – PASSIEF SPEL**

### HET SPELEN VAN DE BAL

- **Toegestaan is :**

- Met open of gesloten handen, armen, hoofd, bovenlichaam, bovenbeen en knieën ( te werpen, te vangen, te stoppen, te stoten of te slaan, mits dit geen gevaar oplevert )
- De bal 3 sec vast te houden, ook wanneer deze op de grond ligt.
- De bal éénmaal te stuiten en met één of beide handen weer te vangen.
- Na het tippen de bal met één of beiden handen weer te vangen of op te rapen.
- De bal over te nemen van de ene hand in de andere zonder zweefmoment.
- De bal staand, knielend, zittend of liggend te spelen ( altijd een deel van één voet aan de grond )
- Met de vastgehouden bal hoogstens 3 passen te maken
- Een niet onder controle gebrachte bal als nog vast te nemen. ( vangfout wordt niet bestraft )
- Met een bal die de scheidsrechter raakt verder te spelen zonder tussenkomst van een andere speler

- **Verboden is :**

- Een onder controle gebrachte bal meer dan éénmaal aan te raken ( tenzij deze in de tussentijd een andere speler of het doel heeft geraakt )
- De bal met onderbeen of voet te stoppen of te spelen ( een op het onderbeen of voet gespeelde bal door de tegenstander blijft onbestraft )
- Zich tijdens het tippen of vangen met één of beide voeten buiten het speelveld begeven.
- Meer dan 3 passen te maken met een onder controle gebrachte bal
- Zich zonder bal buiten het speelveld te begeven in afwachting op de bal ( eerste maal waarschuwen en corrigeren, daarna zonder waarschuwing vrije worp tegen geven )
- Met opzet een bal via de scheidsrechter te spelen

### DE LOOPREGEL ( wat is een pas )

Een speler mag drie passen maken met de bal in zijn bezit, dan tippen of éénmaal stuiten, de bal met één of beide handen vangen. Vervolgens mag de speler nog drie passen maken en daarna afspelen of op doel werpen.

Één pas is gemaakt als :

- Wanneer een speler op beide voeten staat en één voet optilt en weer neer zet
- Wanneer een speler op één voet de bal vangt en dan de andere voet op de grond plaats
- Wanneer een speler op één voet de bal vangt en met de zelfde voet een sprong maakt en weer met de zelfde voet weer op de grond komt

**als een voet wordt verplaatst en de ander voet wordt aangesloten dan geldt dit als één pas**

**NIET DE AFSTAND DIE OVERBRUGD WORDT OF EEN RITME VERSTORING IS BEPALEND**

### PASSIEF SPEL

Het is niet toegestaan de bal in het bezit van het eigen team te houden zonder dat er een herkenbare poging wordt gedaan aan te vallen of tot een schot op het doel te komen. Eveneens is het niet toegestaan herhaaldelijk de uitvoering te vertragen van een beginworp, vrije worp, inworp of uitworp van het eigen team.

Dit wordt beschouwd als passief spel, het geen bestraft moet worden met een vrije worp tegen het team dat in balbezit is, tenzij de tendens tot passiviteit ophoudt. De vrije worp moet worden genomen op de plaats waar de bal zich bevond op het moment dat het spel werd onderbroken.

Als er een mogelijke tendens naar passief spel herkenbaar wordt, wordt het waarschuwingsteken (gebaar **18**) gegeven. Dit geeft het balbezittende team de gelegenheid de wijze van aanvallen te wijzigen, teneinde balverlies te vermijden. Indien de wijze van aanvallen, na het tonen van het waarschuwingsteken, niet verandert of er geen worp op het doel wordt uitgevoerd, dan wordt een vrije worp tegen het balbezittende team gegeven.

In bepaalde situaties (bijvoorbeeld het opzettelijk voorbij laten gaan van een vrije doelmogelijkheid) kunnen de scheidsrechters, ook zonder vooraf het waarschuwingsteken te tonen, besluiten een vrije worp te geven tegen de balbezittende partij.

## regel 8 : **HANDELEN IN STRIJD MET DE REGELS**

### • **Het is toegestaan :**

- Armen en handen te gebruiken om de bal te blokkeren of in het bezit van de bal te komen
- Vanuit elke richting de bal met één geopende hand uit de handen van de tegenstander te spelen
- De tegenstander met het lichaam te sperren, ook wanneer hij niet in balbezit is
- Frontaal met gebogen armen lichaamscontact te maken, dit lichaamscontact te handhaven om hem te controleren en te begeleiden.

### • **Het is niet toegestaan :**

- de bal uit de handen te rukken of te slaan
- met armen, handen of benen te sperren of hem weg te duwen
- te omklemmen, te duwen, tegen hem aanlopen of te springen, of vast te houden aan lichaam – shirt of broek
- een medespeler of tegenstander met of zonder bal in gevaar te brengen
- de bal met opzet tegen een andere speler te spelen
- een gevaarlijke schijnbeweging te maken richting het lichaam ( schrikeffect !! )
- acties te ondernemen die de gezondheid kunnen schaden

## **De straffen worden uitgebreid behandeld bij regel 16**

### **Progressief straffen :**

#### **Wat moet eigenlijk progressief bestraft worden ?**

Alle overtredingen waarbij de actie overwegend of uitsluitend gericht is tegen de tegenstander en niet naar de bal, moeten progressief worden bestraft. Dit betekent dat in aanvulling op een vrije worp of een 7-meter er een extra persoonlijke straf bij komt.

### **Onsportief gedrag :**

#### **Wat is onsportief gedrag ?**

Lichamelijke en verbale uitdrukingsvormen die niet overeenstemmen met de sportieve geest van het spel. Herhaalde overtredingen tegen de spelregels. Door spelers of officials, op het speelveld en ook daarbuiten.

### **Grof onsportief gedrag :**

#### **Wat is grof onsportief gedrag ?**

Een speler die de tegenstander aanvalt op een wijze waarbij hij diens gezondheid in gevaar brengt. Enkele voorbeelden :

- een zich in werpactie bevindende speler van de zijkant of van achteren op de werparm te slaan of de werparm terugtrekt
- een actie uitvoeren zodat het hoofd of hals getroffen wordt
- met voet, knie of op andere wijze opzettelijk het lichaam raken van de tegenstander. Hieronder valt ook het uitsteken van een been
- een speler in de loop of sprong duwt of zo aanpakt dat deze de controle over zijn lichaam verliest. Dit geldt ook voor de doelverdediger als hij zijn doelgebied verlaat
- een richting speelveld rollende bal in het doelgebied, waar de doelverdediger opzettelijk zijn voet gebruikt, en de gezondheid van de tegenstander in gevaar brengt.

### **Gewelddadigheid :**

#### **Wat is een gewelddadigheid ?**

Een gewelddadigheid wordt gedefinieerd als een bijzonder sterke en opzettelijke aanval naar het lichaam van een andere persoon (speler, scheidsrechter, secretaris / tijdwaarnemer, teamofficial, waarnemer, toeschouwer enz.). Met andere woorden: het gaat niet om een reflexbeweging of het gevolg van een onbedachtzame of overdreven manier van verdedigen. Schoppen en slaan word hier eigenlijk bedoeld. Spugen, indien de andere persoon daadwerkelijk wordt geraakt, wordt uitdrukkelijk als gewelddadigheid beschouwd.

## regel 9 : HET MAKEN VAN EEN DOELPUNT

### Een geldig doelpunt maken :

- Een doelpunt is gemaakt wanneer de bal de gehele doellijn in volle omvang is gepasseerd ( mits er voor of tijdens de worp door de werper of een medespeler geen overtredingen zijn gemaakt )
- De scheidsrechter bevestigt dit door middel van twee korte fluitsignalen en gebaar 12
- Gooit een speler de bal in het eigen doel dan leidt dit tot een doelpunt voor de tegenpartij ( met uitzondering van de doelvredediger die een uitworp uitvoert )
- Gaat de bal het doel in ondanks dat een speler of een teamofficial van het verdedigende team een overtreding heeft gemaakt, dan moet het doelpunt worden toegekend
- Een doelpunt kan gemaakt worden uit alle worpen

Heeft een scheidsrechter of de tijdwaarnemer het spel onderbroken voordat de bal in volle omvang de doellijn is gepasseerd, dan mag geen doelpunt worden toegekend.

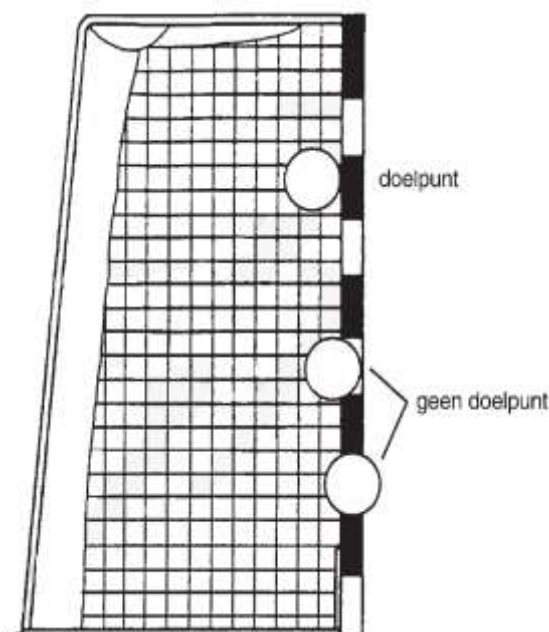
Wordt een op het doel geworpen bal door iets of iemand die niet aan het spel deelneemt (toeschouwers enz.) met succes afgeweerd, dan moet een doelpunt worden toegekend als de scheidsrechters ervan overtuigd zijn dat de bal anders wel in het doel zou zijn gegaan.

Wanneer een doelpunt wordt toegekend en de scheidsrechter voor de uitvoering van de beginworp heeft gefloten, dan kan het doelpunt niet meer worden geannuleerd

Klinkt direct na het doelpunt en voor de uitvoering van de beginworp het eindsignaal (voor de rust of het eind van de wedstrijd), dan moeten de scheidsrechters (zonder beginworp) duidelijk aangeven dat zij een doelpunt hebben toegekend.

Een door de scheidsrechters toegekend doelpunt wordt direct nadat het is toegekend op het scorebord vermeld.

Het team dat meer doelpunten heeft gescoord dan de tegenpartij, is winnaar. Hebben beide teams een gelijk aantal doelpunten of geen doelpunten gescoord, dan is de wedstrijd onbeslist



## regel 10 : DE BEGINWORP

De beginworp bij het begin van de wedstrijd wordt uitgevoerd door het team dat bij het loten heeft gewonnen en de bal heeft gekozen. Het andere team heeft het recht de speelveldhelft te kiezen. Kiest daarentegen het team dat bij het loten gewonnen heeft de speelveldhelft, dan heeft het andere team de beginworp. Voor het begin van de tweede helft wisselen de teams van speelveldhelft. De beginworp wordt uitgevoerd door het team dat bij het begin van de wedstrijd niet de beginworp had.

Na een doelpunt wordt het spel met een beginworp hervat door het team waartegen het doelpunt is gescoord. De beginworp moet binnen drie seconden na het influiten vanuit het midden van het speelveld (met een tolerantie van 1,5 meter naar beide richtingen) in willekeurige richting worden uitgevoerd. Degene die de beginworp uitvoert, moet met minstens één voet de middenlijn aanraken terwijl de andere voet zich op of achter de middellijn moet bevinden. Deze positie dient te worden gehandhaafd tot de bal zijn hand heeft verlaten. Medespelers van de werper mogen vóór het influiten de middenlijn niet passeren

Bij de beginworp aan het begin van elke speelhelft moeten alle spelers zich op de eigen helft van het speelveld bevinden. Bij de beginworp na een doelpunt mogen de tegenstanders van de werper zich echter op beide helften van het speelveld ophouden. In beide gevallen mogen de tegenstanders niet dichterbij dan op 3 meter afstand komen van degene die de beginworp uitvoert.

## regel 11 : DE INWORP

### Wanneer ? :

- een inworp moet worden toegekend wanneer de bal de zijlijn volledig is gepasseerd
- een veldspeler van het verdedigende team de bal het laatst heeft aangeraakt,
- voordat deze de achterlijn van zijn team passeert
- een inworp wordt ook toegekend als de bal het plafond of een voorwerp boven het speelveld raakt

### Wie ? :

- door het team, waarvan de spelers de bal niet als laatste hebben aangeraakt voordat deze over de lijn ging of het plafond of een voorwerp boven het speelveld raakte.

### Plaats ? :

- daar waar de bal volledig de zijlijn is gepasseerd
- als de bal een voorwerp of het plafond heeft geraakt, dan in een rechte lijn op de dichts bijzijnde zijlijn

### Uitvoering ? :

- de inworp wordt zonder fluitsignaal van de scheidsrechters uitgevoerd
- indien de bal de achterlijn is gepasseerd, aan die betreffende kant en op de plaats waar de zijlijn en de doellijn samenkomen.
- de werper moet met een voet op de zijlijn staan en de juiste positie aanhouden tot de bal zijn hand heeft verlaten ( er zijn geen beperkingen voor het plaatsen van de andere voet )
- De spelers van het andere team mogen zich bij het nemen van de inworp niet dichterbij dan 3 meter van de werper bevinden ( zij mogen zich echter altijd direct buiten hun doelgebied opstellen, ook wanneer de afstand tussen hen en de werper minder dan 3 meter bedraagt )

## regel 12 : DE UITWORP

### Wanneer ? :

- een speler van de tegenpartij het doelgebied betreedt
- de doelverdediger de bal onder controle heeft in het doelgebied
- de bal stil ligt op de grond in het doelgebied
- een speler van de tegenpartij de bal aanraakt als deze door het doelgebied rolt of in het doelgebied ligt
- wanneer de bal over de achterlijn is gegaan nadat hij het laatst is aangeraakt door de doelverdediger of een speler van de tegenpartij

Dit betekent dat in al deze gevallen de bal beschouwd wordt niet meer in het spel te zijn, en dat de wedstrijd wordt hervat met een uitworp

### Plaats :

- de uitworp wordt uitgevoerd vanuit het eigen doelgebied

### Uitvoering :

- De uitworp wordt door de doelverdediger zonder fluitsignaal van de scheidsrechter vanuit het doelgebied over de doelgebiedlijn heen, uitgevoerd
- De uitworp geldt als uitgevoerd wanneer de door de doelverdediger gespeelde bal de doelgebiedlijn in zijn geheel is gepasseerd
- De spelers van het andere team mogen zich aan de doelgebiedlijn bevinden maar mogen de bal pas aanraken wanneer deze de doelgebiedlijn in zijn geheel is gepasseerd

## regel 13 : DE VRIJE WORP

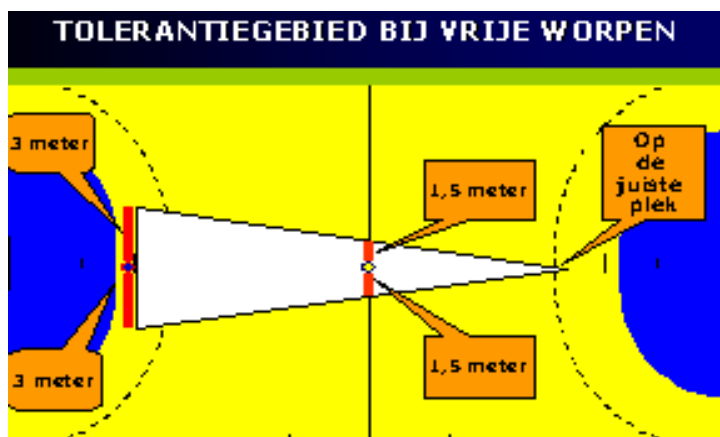
### Wanneer een vrije worp ? :

- foutief wisselen van spelers
- foutief spelen van de bal
- een overtreding ten opzichte van de tegenstander
- als de doelverdediger een rollende of liggende bal buiten zijn doelgebied aan het spel onttrekt
- overtredingen van een verdediger ten opzichte van het doelgebied
- opzettelijk terug spelen van de bal naar de doelverdediger in het doelgebied
- opzettelijk over de achterlijn spelen door de doelverdediger
- foutief gedrag van de tegenstander tijdens het uitvoeren van begin-, in-, uit- en vrije worp
- foutief uitvoeren van de worpen
- bij onsportief gedrag

Een overtreding begaan tijdens een speeltijd onderbreking heeft geen vrije worp tot gevolg

### Uitvoering van de vrije worp :

- op de plaats waar de overtreding is begaan of direct buiten het vrije worp gebied
- na een speeltijd onderbreking zonder overtreding op de plaats van voor de speeltijd onderbreking
- vrije worp tegen een speler dan dient deze direct de bal neer te leggen op de plaats waar hij zich bevind
- de vrije worp wordt uitgevoerd zonder fluitsignaal
- heeft een bestraffing plaats gevonden dan dient de scheidsrechter de vrije worp aan te fluiten
- vrije worp wordt genomen met in acht name van een tolerantie gebied



De scheidsrechters moeten continuïteit in de wedstrijd toelaten door te voorkomen dat het spel door een beslissing voor een vrije worp te vroeg wordt onderbroken. Dit betekent dat de scheidsrechters overeenkomstig geen vrije worp moeten geven, wanneer de verdedigende partij direct na de door de aanvallende partij begane overtreding in balbezit komt. De scheidsrechters moet pas dan ingrijpen, wanneer het duidelijk is dat het aanvallende team als gevolg van de door het verdedigende team begane overtreding balbezit verliest of niet in staat is de aanval voort te zetten.

### Plaats overige spelers tijdens de uitvoering :

- Bij de uitvoering van de vrije worp moeten de tegenspelers minstens 3 meter van de werper verwijderd zijn ( waar dit niet mogelijk is direct aan het doelgebied )
- Spelers van het werpende team mogen de vrijeworplijn van de tegenpartij niet aanraken of overschrijden voordat de vrije worp is genomen.
- De scheidsrechter moet de foute positie van de spelers van het werpende team die zich tussen de vrijeworplijn en de doelgebiedlijn bevinden, corrigeren voordat de vrije worp wordt uitgevoerd, indien deze foute posities de wedstrijd beïnvloeden De vrije worp wordt dan na een fluitsignaal genomen
- Raken of overschrijden spelers van het aanvallende team de vrije worp de vrijeworplijn, voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten, dan moet een vrije worp aan het verdedigende team worden toegekend
- Het onrechtmatig hinderen bij de uitvoering van de vrije worp wordt progressief bestraft

## regel 14 : **DE 7-METERWORP**

### Wanneer een 7-meterworp :

- bij het onreglementair verhinderen van een vrije doelkans op het gehele speeloppervlak door een speler of teamofficial van de tegenpartij
- als een verdediger door het doelgebied te betreden een vrije doelkans verhindert
- een onreglementair fluitsignaal op het moment van een vrije doelkans en de speler stopt
- het verhinderen van een vrije doelkans door het ingrijpen van iemand die niet aan de wedstrijd deelneemt, bijvoorbeeld een toeschouwer die het speelveld betreedt en de spelers stopt

### Geen 7-meterworp als door “overmacht” een vrije doelkans wordt onderbroken bijvoorbeeld bij een plotselinge stroomstoring.

### De definitie van een vrije doelkans ? :

- a. een speler die staat aan de doelgebiedlijn van de tegenstander en reeds bal en lichaam onder controle heeft, de gelegenheid krijgt tot een worp op het doel te komen, zonder dat een tegenstander de kans heeft de doelworp met toegestane middelen te voorkomen
- b. een speler die bal en lichaam onder controle heeft, bij een aanval alleen op de doelverdediger afloopt, zonder dat een tegenstander een kans heeft zich voor hem te plaatsen om de aanval af te stoppen
- c. een speler in een situatie is zoals omschreven onder (a) of (b), met dit verschil dat de speler nog niet in balbezit is maar wel direct in balbezit kan komen. De scheidsrechters moeten ervan overtuigd zijn dat geen tegenstanders het aannemen van de bal met toegestane middelen kunnen voorkomen
- d. een doelverdediger zijn doelgebied heeft verlaten en een tegenstander, met bal en lichaam onder controle, een ongehinderde kans heeft de bal in het lege doel te werpen. (Dit geldt ook wanneer er zich verdedigers in een positie bevinden tussen de werpende aanvalleur en het doel. De scheidsrechters moeten er dan echter rekening mee houden dat deze spelers op toegestane wijze kunnen ingrijpen.)

### Uitvoering van een 7-meterworp :

- de 7-meterworp moet na een fluitsignaal van de scheidsrechter binnen 3 seconden als schot op het doel worden uitgevoerd
- de speler die de 7-meterworp gaat nemen, moet zich opstellen achter de 7-meterlijn, niet verder dan 1 meter achter de lijn
- Na het fluitsignaal van de scheidsrechter mag de werper de 7-meterlijn niet aanraken of overschrijden voordat de bal zijn hand heeft verlaten
- Na de uitvoering van de 7-meterworp mag de bal door de werper of door een van zijn medespelers pas dan weer worden gespeeld, wanneer deze een tegenstander of het doel heeft geraakt

### Overige spelers :

- Bij de uitvoering van een 7-meterworp moeten de medespelers van de werper zich opstellen buiten de vrijeworplijn en daar blijven totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten. Indien zij dit niet doen, moet een vrije worp gegeven worden tegen het team dat de 7-meterworp uitvoert
- Bij de uitvoering van de 7-meterworp moeten de spelers van de tegenpartij zich buiten de vrijeworplijn bevinden en minstens 3 meter verwijderd zijn van de 7-meterlijn, totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten. Anders moet de 7-meterworp worden overgenomen indien deze niet in het doel gaat.
- Overschrijdt de doelverdediger de doelverdedigergrenslijn (4-meterlijn) voordat de bal de hand van de werper heeft verlaten, dan moet de 7-meterworp worden overgenomen, tenzij een doelpunt werd gemaakt. Echter het resulteert niet in een persoonlijke straf voor de doelverdediger.
- Het is niet meer toegestaan van doelverdediger te wisselen zodra de werper met de bal in zijn hand op de juiste plaats klaar staat en bereid is de 7-meterworp uit te voeren. Elke poging onder deze omstandigheden tot een doelverdedigerwissel te komen moet als onsportief gedrag worden bestraft

Wanneer een speler van het aanvallende team ondanks een overtreding de bal en zijn lichaam volledig onder controle houdt, mag de beslissing om een 7-meterworp te geven niet genomen worden, ook niet als hij daarna de vrije doelkans niet benut. In alle situaties die mogelijk leiden tot een 7-meterworpbeslissing mogen de scheidsrechters pas dan ingrijpen, als duidelijk vastgesteld is dat deze beslissing inderdaad terecht en noodzakelijk is. Wanneer de aanvalleur ondanks het onreglementair ingrijpen van de verdediger aanzet tot een schot, is er geen grond een 7-meterworp te geven.

## **regel 15 : Algemene aanwijzingen voor de uitvoering van worpen**

### **De werper :**

- Voordat de worp kan worden uitgevoerd moet de werper zich in de juiste, voor de worp voorgeschreven, positie bevinden. De werper moet de bal in de hand hebben.
- Tijdens de uitvoering van de worp, met uitzondering van de uitworp, moet de werper permanent met één deel van een voet contact houden met de grond, totdat de bal is gespeeld.
- De andere voet mag herhaaldelijk van de vloer worden opgetild en weer worden neergezet.
- De werper moet in de juiste positie blijven totdat de worp is uitgevoerd.
- Een worp wordt geacht te zijn uitgevoerd wanneer de bal de hand van de werper heeft verlaten.
- De werper mag de bal niet opnieuw aanraken voordat deze een andere speler of het doel heeft geraakt.
- Elke worp kan direct tot een doelpunt leiden, uitgezonderd een uitworp die niet tot een direct doelpunt kan leiden in het eigen doel (dat wil zeggen door de bal in het eigen doel te laten vallen).

### **De teamgenoten van de werper :**

- De teamgenoten moeten de posities innemen voorgeschreven voor de betreffende worp.
  - Bij een vrije worp eigen spelers buiten het vrije worp gebied.
  - Bij een beginworp op de eigen speelhelte tot het fluitsignaal is gegeven.
  - Bij een 7-meter buiten het vrije worp gebied
- De spelers moeten de correcte posities aanhouden totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten.
- De bal mag gedurende de uitvoering van de worp niet worden overgegeven aan of aangeraakt worden door een teamgenoot.

### **De verdedigende spelers :**

- De verdedigende spelers moeten de posities innemen voorgeschreven voor de betreffende worp en moeten de correcte posities aanhouden totdat de bal de hand van de werper heeft verlaten.
  - Bij elke worp dient men dus 3 meter afstand van de bal te houden
  - Uitzonderd bij een inworp van uit de hoek, hier mag de speler aan de eigen cirkel positie nemen ondanks dat dit geen 3 meter afstand is.
- Het innemen van onjuiste posities door de verdedigende spelers bij de uitvoering van een beginworp, inworp of vrije worp, moet door de scheidsrechters niet worden gecorrigeerd wanneer dit geen nadeel oplevert voor de aanvallende spelers bij directe uitvoering van de worp.
  - Bij het snel nemen van een vrije worp kan het zijn dat er een speler nog geen 3 meter afstand heeft van de werper, als hij of zij dan niet deelneemt aan het spel, gewoon laten doorspelen.
  - Een speler die terug loopt naar de eigen speelhelte en langs de werper loopt zonder een actie te willen ondernemen om de bal te bemachtigen, gewoon laten doorspelen.
- Als er nadeel ontstaat, moeten de posities worden gecorrigeerd.
  - Bij het opzettelijk verstoren tijdens het uitvoering van een worp, dient de speler progressief te worden bestraft. ( indien de aard van de overtreding het nodig acht, kan direct een zwaardere straf worden toe gekend zonder een waarschuwing vooraf )

### **Fluitsignaal geven bij :**

- altijd in geval van een beginworp of 7-meterworp.
- in geval van een inworp, uitworp of vrije worp als :
  - bij hervatting na een time-out
  - bij hervatting met een vrije worp na blessure behandeling
  - wanneer er vertraging is opgetreden bij de uitvoering ( te lang wachten met uitvoering )
  - na een correctie van de posities van spelers ( eigen spelers en de tegenstander )
  - na een verbale berisping, waarschuwing, uitsluiting, diskwalificatie of definitieve uitsluiting

De scheidsrechter kan het als passend oordelen, uit oogpunt van duidelijkheid, in elk ander geval voor het hervatten van het spel te fluiten. In principe zal de scheidsrechter niet voor hervatting fluiten, tenzij en totdat is voldaan aan de vereisten posities van de spelers.

Als de scheidsrechter fluit voor de uitvoering van de worp, ondanks onjuiste posities van de spelers, dan zijn die spelers volledig gerechtigd in het spel in te grijpen.

Na het fluitsignaal moet de werper de bal binnen 3 seconden spelen.

## regel 16 : DE STRAFFEN

### Strafopbouw :

- vermaning ( is eigenlijk geen officiële regel )
- waarschuwing
- tijdelijke uitsluiting
- diskwalificatie
- definitieve uitsluiting



### Vermaning = mondelinge waarschuwing

- bij een licht overtreding tegen de regels
- ter verduidelijking bij het gebaar voor de 3 meter afstand houden
- 1<sup>e</sup> maal zich buiten het speelveld begeven om ruimte voordeel te behalen

### Waarschuwing = gele kaart ( hierbij de persoon aanwijzend )

- bij een overtreding tegen de 3 meter afstand houden
- bij een overtreding in het gedrag tegenover de tegenstander, medespelers of official
- bij een overtredingen tijdens het uitvoeren van de worpen
- onsportief gedrag in spraak of lichaamstaal ( volgens de progressieve bestraffing )
- elke speler maximaal één waarschuwing, en maximaal drie per team  
( een speler die al één gele kaart heeft gehad krijgt bij elke volgende overtreding twee minuten )

### Tijdelijke uitsluiting = twee minuten ( hierbij de persoon aanwijzend )

- maximaal 3 per speler of 1 maal voor teamverantwoordelijk ( wisselruimte of persoonlijk )
- bij een overtreding tijdens het wisselen van spelers ( inkomende speler bestraffen )
- bij een herhaalde overtreding tegen de 3 meter afstand houden
- onsportief gedrag in spraak of lichaamstaal ( volgens de progressieve bestraffing )
- bij een herhaalde overtreding in het gedrag tegenover de tegenstander, medespeler of official
  - het klappen tijdens een 7-meter kan lijden tot een directe tijdelijke uitsluiting ( dit kan worden aangemerkt als onsportief gedrag )
  - het doel niet verdedigen door een doelvrediger tijdens een 7-meter ( na waarschuwing )
- het betreden van één extra speler ( tevens zal een andere speler extra het veld dienen te verlaten )
- een diskwalificatie van speler of team verantwoordelijke
- bij een herhaalde overtreding tijdens het uitvoeren van de worpen
  - het storen tijdens de beginworp lijdt direct tot een tijdelijke uitsluiting
  - de bal niet direct neer leggen op de plaats lijdt direct tot een tijdelijke uitsluiting
  - het weggooien van de bal na een overtreding lijdt direct tot een tijdelijke uitsluiting

### Diskwalificatie = rode kaart ( hierbij de persoon aanwijzend )

- 3<sup>e</sup> tijdelijke uitsluiting ( eerst twee minuten aangeven en dan de rode kaart tonen )
- onsportief gedrag aansluitend op tijdelijke uitsluiting ( voordat het spel is hervat )
- grof onsportief gedrag in spraak of lichaamstaal
- grove overtreding met de intentie op de gezondheid van de andere speler.
  - een been uitsteken met de opzet dat de speler de lichaamscontrole verliest
  - een speler die bezig is te werpen op de schotarm slaan
  - een speler die bezig is te werpen aan de schotarm te trekken
  - een actie waarbij opzettelijk de hals of het hoofd van de tegenstander wordt geraakt
  - een in de sprong bevindende speler zodanig stoten of duwen dat deze de lichaamscontrole verliest ( o.a. knie wegduwen in de sprong!!, of met de heup stoten )
  - een in de loop bevindende speler zodanig stoten of duwen dat deze de lichaamscontrole verliest
- Gewelddadigheid door een teamofficial ( heeft altijd een twee minuten straf als gevolg )

Een directe diskwalificatie dient op de voor- en achterzijde vermeld te worden. Waarbij op de achterzijde dient te worden aangegeven waarvoor deze is gegeven. De scheidsrechter dient hiervan een rapport te maken waarin de overtreding wordt toegelicht. Betreffende mag een verweerschrift indienen.

## regel 16 : **DE STRAFFEN** vervolg

**Definitieve uitsluiting** = gekruiste armen ( hierbij de persoon aanwijzend )

- bij een gewelddadigheid door een speler op of buiten het speelveld.
  - Het bewust slaan van speler of official
  - Het bewust schoppen van speler of official
  - Het bespugen van speler of official ( met aan toonbaar resultaat )  
( het spugen zonder resultaat kan gezien worden als een grove overtreding en bestraft worden door de betreffende persoon een diskwalificatie te geven )

### Team verantwoordelijke :

- als een niet speelgerechtigde speler het speelloppervlak betreed dan zal hiervoor de team verantwoordelijke progressief worden bestraft.
- de team verantwoordelijke is verantwoordelijk voor alle gedragingen in de wisselruimte. dit wil zeggen dat hij of zij zich alleen op een normaal gebruikelijke manier het team mag bij staan. voor overtredingen van officials en andere spelers in de wisselruimte zal hij of zij progressief worden bestraft.

### Bijzonderheden :

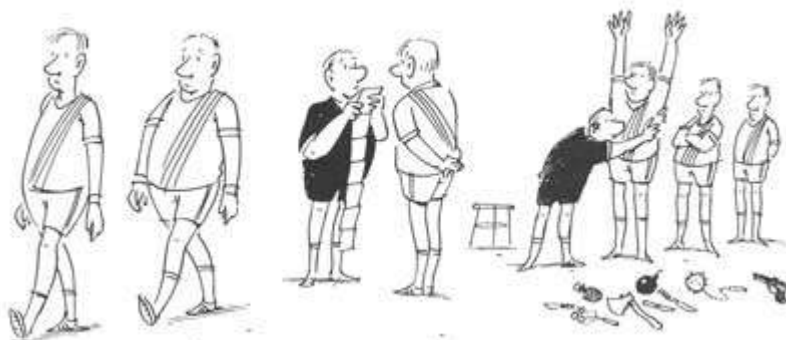
- een speler die bloed op lichaam of kleding vertoond dient onverwijld het speelloppervlak te verlaten. en pas terug te keren en deel te nemen aan het spel als dit volledig is verwijderd. Een speler die dit niet uit eigen beweging doet zal door de scheidsrechter worden bestraft middels een twee minuten uitsluiting, daar dit aangemerkt dient te worden als onsportief gedrag tegen over de tegenstander of medespelers.

### Overtredingen buiten de speeltijd :

- Onsportief gedrag, grof onsportief gedrag of gewelddadigheid door een speler of teamofficial, op de plaats waar de wedstrijd plaatsvindt maar buiten de speeltijd, moet als volgt worden bestraft:
  - **Voorafgaand aan de wedstrijd**
    - a. in geval van onsportief gedrag met een waarschuwing
    - b. in geval van herhaald of grof onsportief gedrag of gewelddadigheid met diskwalificatie van de schuldige speler of teamofficial  
( maar het is het team toegestaan de wedstrijd te beginnen met 14 spelers en 4 officials )

Deze straffen voor overtredingen voorafgaand aan de wedstrijd kunnen op elk moment gedurende de wedstrijd worden opgelegd, indien de schuldige persoon wordt herkend als deelnemer aan de wedstrijd en dit op het moment van het incident nog niet mogelijk was.

- **Na de wedstrijd**
  - c. schriftelijk rapport.



## regel 16 : **DE EXTRA (TIJD ) STRAFFEN**

### Meer dan één overtreding in dezelfde situatie : ( **voordat het spel weer is hervat.** )

- Wordt door een speler of teamofficial gelijktijdig of direct na elkaar, voordat het spel door de scheidsrechters is hervat, meer dan één overtreding begaan en vorderen deze overtredingen een verschillende straf, dan wordt in principe slechts de zwaarste straf toegekend. Dat is altijd het geval als één van de overtredingen een gewelddadigheid is.

Er gelden echter de volgende bijzondere uitzonderingen, waarbij in alle gevallen het team gedurende 4 minuten een speler minder op het speelveld heeft:

1. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, voordat het spel is hervat, onsportief gedraagt, moet hij een bijkomende tijdelijke uitsluiting krijgen.

(wanneer de bijkomende tijdelijke uitsluiting de derde is voor die speler, wordt hij gediskwalificeerd)

2. wanneer een speler die juist een diskwalificatie heeft gehad (direct of vanwege zijn derde tijdelijke uitsluiting), zich voordat het spel is hervat onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf, waardoor de vermindering op het speelveld 4 minuten bedraagt
3. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad, zich voordat het spel is hervat grof onsportief gedraagt, wordt hij bijkomend gediskwalificeerd de beide straffen betekenen voor het team een vermindering op het speelveld voor 4 minuten
4. wanneer een speler die juist een diskwalificatie heeft gekregen (direct of vanwege zijn derde tijdelijke uitsluiting), zich voordat het spel is hervat grof onsportief gedraagt, krijgt het team een bijkomende straf, waardoor de vermindering op het speelveld totaal 4 minuten bedraagt

### Meer dan één overtreding in dezelfde situatie : ( **nadat het spel weer is hervat.** )

- Wordt door een speler of teamofficial tijdens een tijdelijke uitsluiting, nadat het spel door de scheidsrechters is hervat, één overtreding begaan en vordert deze overtreding een tijdelijke uitsluiting of zwaardere straf, dan wordt als volgt gehandeld :
  5. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, nadat het spel is hervat, onsportief gedraagt,
    - Dan zal de team verantwoordelijke progressief bestraft worden.
    - Een extra speler zal bij een tijdelijke uitsluiting het speelveld moeten verlaten ( dit is geen persoonlijke straf )
  6. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, nadat het spel is hervat, zich te vroeg weer op het speelveld begeeft.
    - Dan zal de team verantwoordelijke progressief bestraft worden.
    - Een extra speler zal bij een tijdelijke uitsluiting het speelveld moeten verlaten ( dit is geen persoonlijke straf )
  7. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, nadat het spel is hervat, grof onsportief gedraagt.
    - Dan zal een diskwalificatie van betreffende speler volgen. ( vermelding op het wedstrijdformulier voor en achterzijde )
    - Het team speelt de resterende tijd van de uitsluiting met één speler minder
  8. wanneer een speler die juist een tijdelijke uitsluiting heeft gehad zich, nadat het spel is hervat, een gewelddadigheid pleegt.
    - Dan zal een diskwalificatie van betreffende speler volgen. ( vermelding op het wedstrijdformulier voor en achterzijde )
    - Het team speelt de resterende tijd van de uitsluiting met één speler minder

## regel 17 : DE SCHEIDSRECHTER

### De attributen :

- duidelijke fluit
- scorekaartje en pen
- gele- en rode kaart
- horloge met stopwatch
- spelregelboekje
- scheidsrechter tenue



### De scheidsrechter controleert :

- het speelloppervlak
- de doelen ( ook de verankering )
- de wedstrijdballen
- het tenue van spelers en doelverdedigers
- de spelerpasjes en het wedstrijdformulier
- af of uit doen van sierraden en piercings ( of dienen afgeplakt te worden )

### Vóór de wedstrijd :

- tossen met teamverantwoordelijke ( of een door hem aangewezen persoon )
- geeft instructies aan secretaris/tijdwaarnemer



### Tijdens de wedstrijd :

- handelen bij overtreding van de spelregels
- tellen doelpunten ( bij rust de stand tot deze speel helft )
- noteren van de bestraffingen
- controle op speeltijd



### Na de wedstrijd :

- controle op gespeelde tijd
- controle score ( vergeet niet de ruststand te vermelden )
- controleert de invulling van score en bestraffingen
- vult indien nodig de achterzijde in bij bestraffingen leidend tot een strafzaak ( geen een korte uitleg van het gebeuren weer bij opmerkingen )
- laat team verantwoordelijke het eigen formulier tekenen
- bij invulling van de achterzijde dienen beide team verantwoordelijke te tekenen ( de ondertekening van de achterzijde gebeurt dat men dit gezien heeft en niet voor akkoord )
- team verantwoordelijke mag bij opmerkingen aan de achterzijde opmerkingen, of protest noteren. ( dit mag alleen op het eigen wedstrijdformulier en dient toch door beide T.V. getekend te worden )
- als laatste teken je als scheidrechter de wedstrijdformulieren aan voor en eventueel aan achter zijde. ( na ondertekening van de scheidsrechter mogen er geen veranderingen meer plaats vinden )

### Noteer als scheidsrechter alle gegevens die je nodig hebt voor een eventueel rapport zoals :

- registratienummer en rugnummer van de speler
- de precieze voor en achternaam
- wedstrijdnummer, plaats, tijd en datum
- wie tegen wie er speelde
- de tijd dat de overtreding of handeling heeft plaats gevonden
- de tekst die erop de achterzijde is vermeld
- de rust en eindstand van de wedstrijd
- noteer eventueel de namen van getuigen van het gebeuren

**Protesten tegen scheidsrechterlijke waarnemingen zijn niet mogelijk**

## DE SCHEIDSRECHTER GEBAREN



**Gebaar  
nr. 1**



**Gebaar  
nr. 3**



**Gebaar  
nr. 2**



**Gebaar  
nr. 4**



**Gebaar  
nr. 5**



**Gebaar  
nr. 7**



**Gebaar  
nr. 6**



**Gebaar  
nr. 8**



**Gebaar  
nr. 9**



**Gebaar  
nr. 11**



**Gebaar  
nr. 10**



**Gebaar  
nr. 12**

## DE SCHEIDSRECHTER GEBAREN vervolg



**Gebaar  
nr. 13**



**Gebaar  
nr. 16**



**Gebaar  
nr. 14**



**Gebaar  
nr. 17**



**Gebaar  
nr. 15**



**Gebaar  
nr. 18**

### Wat geen je aan als je het gebaar maakt ?

1. Betreden van het doelgebied ( **verdediger** )
2. Vang-, stuit- of tipfout
3. Loopfout of meer dan 3 seconden vasthouden van de bal
4. Omklemmen, vasthouden of duwen
5. Slaan
6. Aanvallersfout, aanlopen, aanspringen
7. Inworp - richting
8. Uitworp doelvdediger en **betreden van doelgebied aanvaller**
9. Vrije worp + richting
10. Niet in acht nemen van 3 meter afstand
11. Passief spel
12. Doelpunt
13. Waarschuwing (geel) - diskwalificatie (rood)
14. Tijdelijke uitsluiting (2 minuten)
15. Definitieve uitsluiting
16. Speeltijdonderbreking
17. Toestemming voor twee deelnamegerechtigde personen om het speelveld te betreden bij een time-out
18. Waarschuwingsteken voor passief spel

## regel 18 : DE SECRETARIS EN TIJDWAARNEMER

### De wedstrijdsecretaris :

- controleert de spelers op het wedstrijdformulier ( in opdracht van de scheidsrechter )
- controleert de spelerpasjes
- houdt toezicht op de wisselruimten
- noteert eventuele bestraffingen op wedstrijdformulier ( in opdracht van de scheidsrechter )
- noteert rust- en eindstand op wedstrijdformulier ( in opdracht van de scheidsrechter )
- controleert of het wisselen van spelers juist gebeurt
- beheert de reserve wedstrijdballen
- ondersteund waar nodig de tijdwaarnemer

### De tijdwaarnemer :

- controleert de speeltijd
- houdt middels een formulier de tijdelijk uitgesloten spelers bij
- maakt aantekening van tijdstip en aard van de overtreding bij een diskwalificatie of definitieve uitsluiting
- geeft de team verantwoordelijke door wanneer een tijdelijk uitgesloten speler weer mag deelnemen
- geeft het rust- en eindsignaal bij het ontbreken van een automatisch signaal
- ondersteund waar nodig de wedstrijdsecretaris

## TOELICHTING OP DE REGELS

### Direct resultaat

Het “directe resultaat” van een worp is het resultaat van die worp zolang de bal zich voortbeweegt als gevolg van die worp. Na het bereiken van een volgende spelsituatie ( doelpunt, uitworp, inworp of het raken van het doel zelf ) is het “directe resultaat” niet meer van toepassing.

### Speel gerechtigde speler

Is een speler die bij aanvang van de wedstrijd op het wedstrijdformulier vermeld staat en in het bezit is van een spelerpas van het Nederlands Handbal Verbond ( als de spelerpas ontbreekt dan dient de speler zich op een andere manier te legitimeren ) Spelers die later komen dienen zich te melden bij de secretaris en worden dan bij geschreven op het wedstrijdformulier en dienen daarbij te voldoen aan het hierboven beschrevene

### Wedstrijdformulier en rechtspraak

Het wedstrijdformulier is het proces-verbaal van de gespeelde wedstrijd. Alle gegevens vermeld op het wedstrijdformulier zijn nodig om in geval van een proces of protest te dienen als bewijs. En daarmee ook als bewijslast te dienen voor de rechtsprekende instantie

Bij een foutief of onvolledig ingevuld wedstrijdformulier zal de rechtsprekende instantie ook moeite hebben met het uitspreken van een daarmee verbonden straf.

Een scheidsrechter is NIET ALTIJD verplicht een rapport te maken, echter alle aanvullende informatie die de scheidsrechter in zijn rapport vermeld zal door de rechtsprekende instantie worden gebruikt bij hun oordeel.

**Een scheidsrechter is VERPLICHT een rapport te maken bij :**  
**grof onsportief gedrag t.o.v. de scheidsrechter of secretaris/tijdwaarnemer**  
**( zijn ondersteunende mensen voor de scheidsrechter )**  
**na een diskwalificatie wegens grove overtreding of gewelddadigheid door**  
**een official, en bij een definitieve uitsluiting**  
**na een protest tegen een genomen beslissing in strijd met de reglementen**

## UITVOERING VAN DE VRIJE WORP NA HET EINDSIGNAAL

In veel gevallen is het team dat na afloop van de speeltijd nog een vrije worp mag nemen, niet werkelijk meer geïnteresseerd om een doelpoging te wagen, omdat de uitslag reeds duidelijk is of omdat de plaats waar de vrije worp moet worden genomen te ver van het doel van de tegenstander af is.

Hoewel de spelregels voorschrijven dat de vrije worp moet worden uitgevoerd,

moeten de scheidsrechters een passende beslissing nemen en de worp als uitgevoerd beschouwen :

- als een speler van het team dat de worp moet uitvoeren, zich in de buurt van de juiste plaats van uitvoering bevindt en de bal eenvoudig laat vallen
- als een speler van het team dat de worp moet uitvoeren, zich in de buurt van de juiste plaats van uitvoering bevindt en de bal aan de scheidsrechter overhandigt.

In die gevallen waarin het duidelijk is dat het team een doelpoging wil wagen, moeten de scheidsrechters proberen een balans te vinden tussen het toestaan van de kans (zelfs al is deze slechts zeer klein) en het voorkomen dat de situatie uitloopt op een tijdverspillende en frustrerende voorstelling.

Dat betekent dat de scheidsrechters :

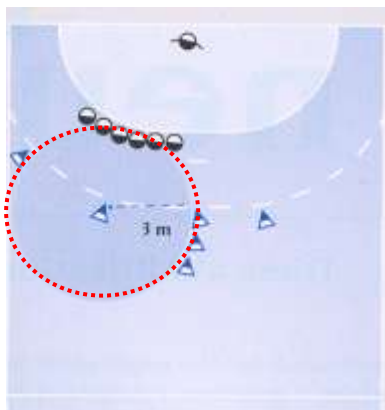
- de spelers van beide teams geordend en snel in de juiste positie moeten plaatsen, zodat de vrije worp zonder oponthoud kan worden uitgevoerd.
- verdedigend team mag géén speler meer wisselen en dienen op 3 meter afstand van de werper plaats te nemen
- aanvallende team mag maximaal één speler wisselen die de vrije worp dient te nemen.
- spelers van het aanvallend team dienen ook 3 meter afstand van de werper te nemen
- scheidsrechter dient op te letten dat bij de uitvoering geen technische fouten worden gemaakt. ( denk hierbij aan springen, lopen en het niet rechtstreeks werpen op doel )
- het werpen in de spelers muur met opzet dient bestraft te worden volgens de regels ( denk eens aan een gefrustreerde speler die probeert nog een speler van de tegenstander te blesseren of te verwonden, durf dit dan ook te bestraffen en maak een rapport hiervan op )



**FOUTIEVE OPSTELLING**

Bij de tekening hiernaast is te zien wat een foutieve opstelling van de spelers is. Namelijk een aanvaller staat binnen de straal van 3 meter

Deze opstelling dient eerst gecorrigeerd te worden alvorens men de worp laat uitvoeren



**GOEDE OPSTELLING**

Bij de tekening hiernaast is te zien een goede opstelling van aanvallers en verdedigers.

Deze opstelling is correct en een snelle uitvoering van de worp kan snel geschieden ( denk aan de 3 sec )

## WAT IS ONSPORTIEF GEDRAG

- wanneer verdedigers het doelgebied als verdedigende uitgangspositie gebruiken
- hinderlijk doen tegen een tegenstander of teamgenoot door middel van woorden of vervelende gebaren; een bijzonder voorbeeld is het schreeuwen naar een tegenstander tijdens 7-meterworp
- het vertragen van de uitvoering van formele worpen van de tegenstander
  - het niet in acht nemen van 3 meter afstand of
  - wanneer een doelverdediger de bal niet loslaat voor diegene die de 7-meterworp moet gaan nemen
- door middel van het ondernemen van acties ('theater') om te trachten de scheidsrechters te misleiden met betrekking tot acties van een tegenstander (dat wil zeggen, net doen alsof er een overtreding wordt begaan)
- wanneer een schot of een pass actief wordt tegengehouden met de voet of met het onderbeen (een reflexbeweging, zoals het instinctief sluiten van de benen als de bal komt; of het tegenhouden van de bal bij een normale beweging van de benen terwijl de speler in voorwaartse beweging is naar de tegenstander met zijn hele lichaam, dient niet te worden bestraft)
- wanneer er een beslissing tegen het balbezittende team wordt genomen en de balbezittende speler de bal niet direct laat vallen of op de grond legt; hetzelfde geldt voor de situatie dat de bal reeds op de grond ligt en een speler duwt de bal weg
- het ingrijpen in het spel door spelers en teamofficials vanaf de bank, dat wil zeggen handen uitsteken in het speelveld of door de bal die de wisselzone is binnengekomen niet af te geven.

## WAT IS GROF ONSPORTIEF GEDRAG

- beledigend gedrag (door woord, gebaar, mimiek of lichaamscontact t.o.v. een ander persoon (scheidsrechter, secretaris/tijdwaarnemer, waarnemer, teamofficial, speler, toeschouwer enz.)
- het op demonstratieve wijze wegwerpen of wegschoppen van de bal na een beslissing
- als een doelverdediger op demonstratief geen actie onderneemt om een 7-meterworp te stoppen
- revanche nemen nadat er een overtreding tegen je is begaan (in een reflex terugslaan)
- de bal gedurende een spelonderbreking bewust tegen een tegenstander werpen
- (als dit gebeurt met veel kracht en vanaf korte afstand, dan als een gewelddadigheid te beschouwen)
- het verhinderen van een vrije doelkans door ingrijpen van een teamofficial of een extra speler die het speelveld betreedt of door een teamofficial of speler die ingrijpt door vanuit de wisselzone in het speelveld te reiken
- als gedurende de laatste minuut van de wedstrijd een speler acties onderneemt die kennelijk vallen onder een progressieve bestraffing en slechts met het doel te voorkomen dat voor de tegenstander genoeg tijd overblijft om in scoringspositie te komen om een beslissend doelpunt te scoren (om de wedstrijd te winnen, ten behoeve van een gelijk spel of ten behoeve van het benodigde doelsaldo) of in een positie te komen om een 7-meterworp te verkrijgen.

## ONDERBREKING DOOR DE TIJDWAARNEMER

- een wisselfout
- het tegen de regels betreden van het speelveld overeenkomstig regels  
wordt het spel hervat met een vrije worp voor het andere team, normaalgesproken op de plaats van de overtreding. Bevond de bal zich ten tijde van de onderbreking echter op een voor het andere team gunstiger plaats, dan moet de vrije worp vanaf die plaats worden uitgevoerd
- In het geval van dergelijke overtredingen moet de tijdwaarnemer de wedstrijd direct onderbroken zonder de algemene 'voordeelregel' in aanmerking te nemen.
- Wanneer door zo'n onderbreking op grond van een overtreding van de verdedigende partij een vrije doelkans wordt verijdeld, moet er overeenkomstig beslist worden om een 7-meterworp te geven.
- In het geval van andere overtredingen die aan de scheidsrechters gemeld moeten worden, moet de tijdwaarnemer over het algemeen wachten tot aan de eerstvolgende spelonderbreking.
- Wanneer de tijdwaarnemer echter toch het spel onderbreekt, kan dit onderbreken niet tot het verlies van balbezit leiden. Het spel wordt met een vrije worp hervat door het team dat op het moment van de onderbreking in balbezit was.
- Wanneer de onderbreking het gevolg was van een overtreding van de verdedigende partij en de scheidsrechters van mening zijn, dat de vroegtijdige onderbreking een vrije doelkans voor het aanvallende tenietdoet, dan moet overeenkomstig voor een 7-meterworp worden besloten.

## WISSELRUIMTEREGLEMENT

1. De wisselzones bevinden zich links en rechts van het verlengde van de middenlijn tot aan het einde van de respectievelijke wisselbanken en indien de ruimte het toelaat, ook achter de wisselbanken
2. De wisselbanken van de teams dienen op 3,5 m vanaf de middenlijn beginnen.
3. Aan de zijlijn vóór de wisselbanken mogen geen voorwerpen van welke aard ook staan (over een afstand van minstens 8 meter aan beide zijden van de middenlijn).
4. Slechts de spelers en de teamofficials op het wedstrijdformulier staan bevinden zich in de wisselzone
5. De teamofficials van een team dient in de wisselzone volledig gekleed zijn in sport- of burgerkleding.
6. De secretaris / tijdwaarnemer ondersteunt de scheidsrechters bij de controle op de bezetting van de wisselzone voor, tijdens en na de wedstrijd.
7. De teamofficials hebben het recht en de plicht hun team ook tijdens de wedstrijd te leiden en te begeleiden op een faire en sportieve wijze en met inachtneming van de regels.
8. In principe dienen zij op de wisselbank te zitten.

### Het is de officials echter toegestaan zich in de wisselzone te bewegen om:

- spelerswissels te regelen
- tactische aanwijzingen te geven aan spelers op het speelveld en op de wisselbank
- medische begeleiding te geven;
- een teamtime-out aan te vragen;
- te communiceren met de secretaris / tijdwaarnemer.

De toestemming om zich te bewegen in de wisselzone geldt in de regel slechts voor één official per team.

De teamofficial die zich verplaatst of staat, moet de begrenzingen van de wisselzone in acht nemen.

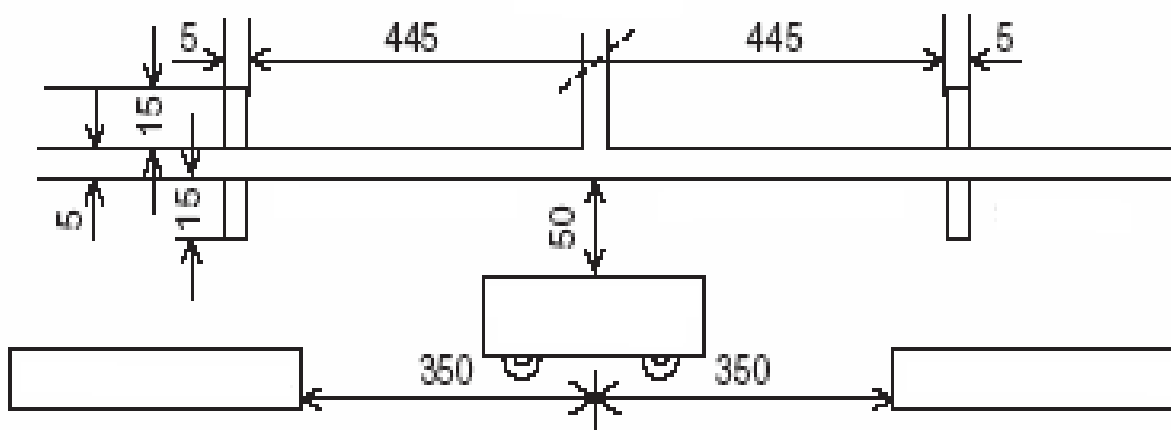
De teamofficial moet erop letten dat het uitzicht van de secretaris / tijdwaarnemer niet wordt gehinderd.

### Het is de spelers echter toegestaan:

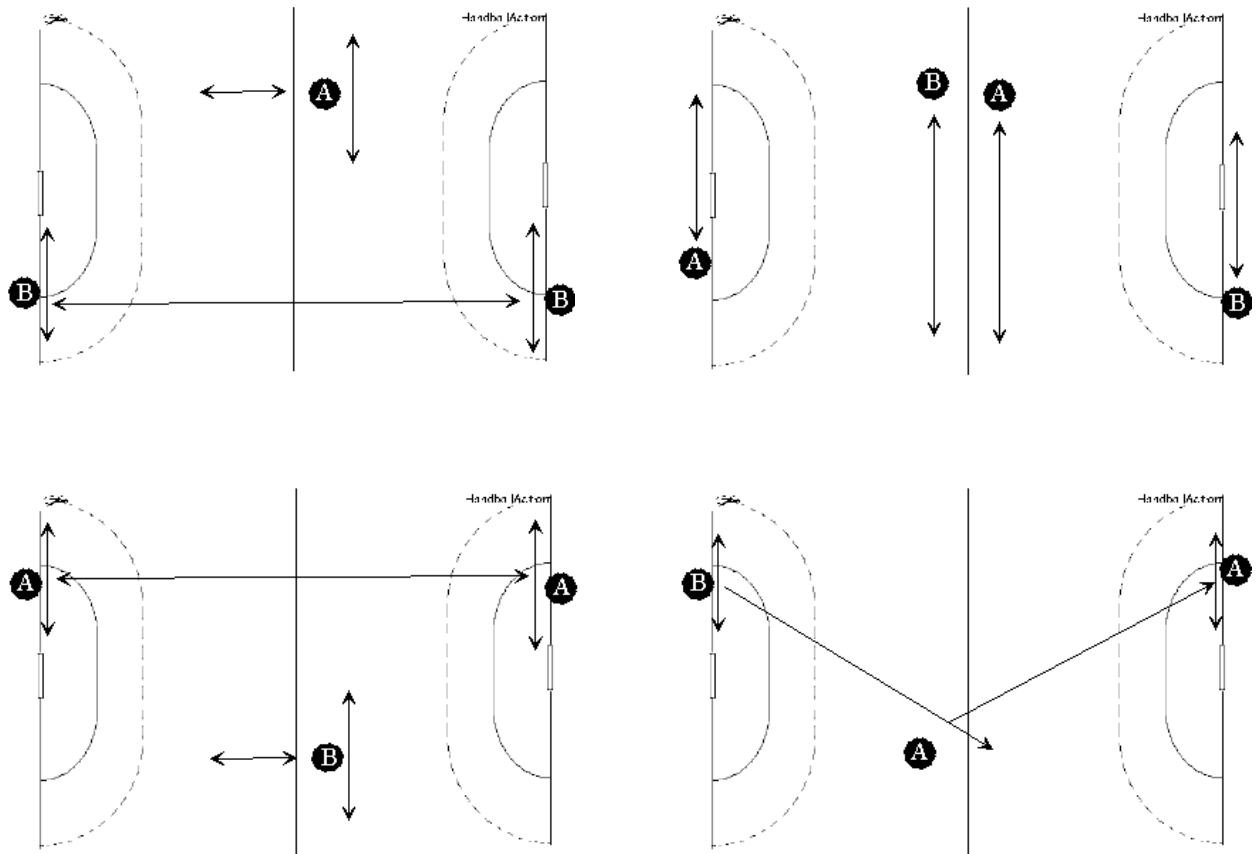
- voor warming-up, zonder bal, achter de wisselbank te bewegen

### Het is de teamofficials en de spelers niet toegestaan:

- op provocerende, protesterende of op enige andere wijze op onsportieve manier (spraak, mimiek of gebaren) een scheidsrechter, waarnemer, secretaris / tijdwaarnemer, teamofficial of toeschouwer tegemoet te treden of te beledigen
- de wisselzone te verlaten met het doel het spel te beïnvloeden;
- tijdens de warming-up aan de zijlijn te staan of te lopen.



## LOOPWEGEN VAN EEN SCHEIDSRECHTER







**WEDSTRIJDFORMULIER en  
SCHEIDSRECHTERSRAPPORT**

Behorende tot de afdeling :   
Wedstrijdnummer :

Dit formulier moet volledig ingevuld en altijd ondertekend na de wedstrijd aan de aanvoerder/-ster van de tegenpartij worden overhandigd

Op de wedstrijddag zenden aan :  
Vereniging : \_\_\_\_\_  
Adres secr : \_\_\_\_\_  
Postcode : \_\_\_\_\_  
Woonplaats : \_\_\_\_\_

THUISPELEND TEAM	tegen	UITPELEND TEAM
---------------------	-------	-------------------

Gespeeld op : 20...      Aanvangstijd : \_\_\_\_\_  
Sporthal/veld : \_\_\_\_\_ in : \_\_\_\_\_

SCORE THUISCLUB BEZOEKERS	Ruststand _____ _____	Eindstand _____ _____	Na 1e verl. _____ _____	Na 2e verl. _____ _____	
---------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------------	-------------------------------	--

Divisie .....  Competitie  Vriendschappelijk  Veld 1)  
Klasse landelijk/afdeling .....  Beker  Toernooi  Zaal

Heren       Recreanten       A-jeugd       C-jeugd       Mini's  
 Dames       Senioren       B-jeugd       D-jeugd

**SAMENSTELLING TEAM**

(de namen dienen volledig in overeenstemming te zijn met de teamopgave en de legitimatiekaarten)

Reg. nr.	Voornaam voluit	Achternaam	Rugnr.	W	2	2	2	Diskw	Def. uitsl.	Doel-pnt 2)

Naam scheidsrechter 1 \_\_\_\_\_ code nr. \_\_\_\_\_ handtekening : \_\_\_\_\_  
 Naam scheidsrechter 2 \_\_\_\_\_ code nr. \_\_\_\_\_ handtekening : \_\_\_\_\_  
 Secr. Tijdwaarnemer 1 \_\_\_\_\_ code nr. \_\_\_\_\_ handtekening : \_\_\_\_\_  
 Secr. Tijdwaarnemer 2 \_\_\_\_\_ code nr. \_\_\_\_\_ handtekening : \_\_\_\_\_  
 Gereden door : \_\_\_\_\_ Aantal km : \_\_\_\_\_

TOESCHOUWERSAANTAL   
 REISKOSTEN ONTVANGEN  JA  NEE

Handtekening 3) \_\_\_\_\_  
 aanvoerder/ster : \_\_\_\_\_

W=waarschuwing 2=2min. Uitsluiting Diskw.= diskwalificatie Def. Uitsl.= definitieve uitsluiting  
 1) aankruisen wat van toepassing is. 2) Verplicht voor ere en 1e divisie teams. 3) Bij C-jeugd, D-jeugd en/of mini's mag ook getekend worden door coach o.q. begeleider.



